

utilitzats; i de l'altra a l'onomàstica naval lloretenca (A. M. Vilà). Finalment un treball s'endinsà en l'onomàstica literària per comentar alguns topònims majors ficticis en obres literàries vinculades a la Selva (N. Figueras).

En acabar la sessió de la tarda, hom presentà públicament el llibret «Els noms populars dels núvols, boires i vents de la comarca de la Selva», d'Albert Manent i Joan Cervera. El llibre, editat pel Centre d'Estudis Selvatans amb el suport de diversos ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal, recull, com altres del mateix format, el resultat d'un seguit d'entrevistes amb més de 150 informants dels diversos pobles i nuclis habitats de la comarca, alguns dels quals eren presents a l'acte. La tasca de localitzar-los i reunir-los per a l'enquesta la dugué a terme en el seu moment l'entitat selvatana. El seu president prologa el llibre i recorda altres recerques de tipus lingüístic dutes a terme en aquell entorn.

En el decurs de la Jornada Joan Tort, de la Societat d'Onomàstica, informà els assistents sobre la celebració a Barcelona (5-9 de setembre de 2011) del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre ciències onomàstiques «Els noms en la vida quotidiana» i de les àmplies possibilitats de participació per tal de fer-hi ben present els estudis onomàstics de l'àrea lingüística catalana en tota la riquesa de matisos i facetes que els componen. Animà tothom a fer-hi aportacions.

Narcís FIGUERAS

Acte de presentació del llibre *Joan Solà. 10 textos d'homenatge* (Barcelona, 20 d'octubre de 2010). — El dia vint d'octubre de dos mil deu va tenir lloc a l'Aula Magna de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona la presentació del llibre *Joan Solà. 10 textos d'homenatge*. L'obra, que entra dins del gènere de les miscel·lànies que es dediquen als professors universitaris en el moment de la seva jubilació, estava destinada a Joan Solà, lingüista ben conegut en l'àmbit públic i catedràtic de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona, el qual havia complert setanta anys i havia passat a ser professor emèrit.

Neus Nogué, Emili Boix, Sebastià Bonet i Lluís Payrató, col·legues seus al Departament de Filologia Catalana i editors del volum, havien considerat adient que aquest aplegués articles dels estudiosos que havien treballat més directament amb ell, en els quals es rememorés el temps de la tasca conjunta, cosa que permetria saber quelcom més del lingüista i de la seva obra, així com dels mateixos col·laboradors i de les diferents èpoques històriques que havien estat el marc de la seva relació. Signen els deu textos d'homenatge Sebastià Bonet, Narcís Garolera, Jordi Ginebra, Maria-Rosa Lloret amb Joan Mascaró, Jaume Macià i Guilà, Pere Marcet i Salom, Jordi Mir, Josep Murgades, Albert Rico Busquets i Manuel Pérez Saldanya amb Gemma Rigau i Oliver.

Presidí l'acte i va obrir protocol·làriament la sessió el rector de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez, el qual feia costat a l'honorat Joan Solà; completaven la taula els quatre curadors-editors del volum ja esmentats i Xavier Folch —director literari d'Empúries, editorial que ha acollit l'obra. La sala era plena i, entre els assistents, s'hi trobaven diversos dels autors dels textos que formen el llibre.

Inicià el torn dels parlaments d'homenatge Neus Nogué, la qual espigolà records de la vida acadèmica, laboral i docent pròpia que li serviren per fer-nos avinent la recança de no haver pogut ser alumna de Joan Solà, i en contraposició, la sort d'haver compartit assignatures amb ell com a professora durant molt temps. Remarcà la generositat, la passió i la intel·ligència del lingüista homenatjat. A l'últim també a les converses sobre temes diversos que ell propiciava, especialment en les caminades compartides amb una colla d'amics alguns diumenges al matí. Assumint, d'altra banda, en el seu parlament la funció de representant dels editors del llibre, rememorà els dinars de

treball en què havia sorgit la idea d'elaborar-lo i les reunions preparatòries conseqüents, informà de manera sumària sobre el contingut de cadascun dels textos que el constitueixen i esmentà els col·laboradors de les addicions (Nausica Solà, Xavier Fargas, Ernest Rusinés i Laura Solà). Els mots finals foren per agrair a l'autor que fos com era.

Lluís Payrató —el qual indicà que parlava no sols en nom propi sinó que volia ser també la veu del Departament de Filologia Catalana— va teixir l'homenatge al lingüista a partir d'un requitzell d'imatges que pouava, ara en el record, ara en generalitzacions elaborades personalment a partir de l'observació perllongada, primer del professor, i després del col·lega i personatge públic. Va destacar el fet que en ell confluïssin els vessants de científic brillant i de persona entranyable en la vida quotidiana. Subratllà, igualment, la seva capacitat d'anar sempre més enllà; i ho reblà, d'una banda irònicament, indicant que si Solà redactava les conclusions d'un llibre devia ser perquè l'editor li demanava de finalitzar-lo, i d'altra banda, amb una comparació, adient a un destinatari excursionista com ell, que feia referència a un suposat desig d'anar fent cims. Pel que fa a la labor docent, posà en relleu la interactivitat de les seves classes, el silenci que s'hi feia, les ganes d'acció que els transmetia i el temor que els interpellés sobre el que tot just els acabava d'exposar —en aquest punt aportà una anècdota que feia referència als comentaris dels alumnes («lo què?») quan el professor els explicava a l'inici de la dècada dels vuitanta el *lo* abstractiu i el *lo* intensiu, diferenciant-se amb aquest plantejament del tipus d'aproximació a l'estudi de la gramàtica del català a la qual estaven habituats; també recordà l'examen de sintaxi que realitzaren el vint-i-tres de febrer de mil nou-cents vuitanta-u i els enigmàtics mots de Solà «Potser serà l'últim examen que farem», la significació real dels quals aleshores no compregueren. Ja en la part final del seu parlament, va fer ús de l'elegia quan va apuntar que els records són tresors, paradisos perduts, i que aquell acte seria això en el futur per a tots els assistents i també desitjava que ho pogués ser per a en Joan.

Xavier Folch va prendre la paraula i va assenyalar que es dedicava a la tasca editorial des de feia molts anys; va subratllar la importància de conèixer els autors i que la seva feina prenia sentit pué quan aquests eren com Joan Solà. Rememorà especialment la publicació que la seva editorial dugué a terme del que qualificà com un dels llibres més importants de la cultura catalana dels darrers vint anys, la *Gramàtica del català contemporani*, el director principal de la qual havia estat el lingüista. Afegí alguns qualificatius a la persona, més enllà dels que abans hem esmentat: modèstia, esperit crític —sobretot amb ell mateix— i inconformisme. I posà en relleu també la coneixença que tenia del personatge el públic en general, fora del cercle universitari.

Sebastià Bonet, que parlà en nom propi i, paral·lelament, assumí el paper de representant dels autors dels textos inclosos al llibre, estructurà la intervenció en quatre apartats, cadascun dels quals destinat a una de les facetes de la seva relació amb Solà: la de coautor d'un llibre, la de deixeble, la de doctorand —aquesta darrera considerada la de més valor per tal com el mestre feia que hom s'enfrontés amb els límits propis i amb els de l'entorn personal— i la de col·lega en la docència universitària. Aquest tramet li serví per oferir-nos algunes reflexions sobre l'home que teníem al davant. Exposà el valor que Joan Solà concedia a la feina intel·lectual per ella mateixa, més enllà de qualsevol compensació mundana que se'n pogués obtenir; i també com el seu caràcter, emotiu, expressava de manera entusiasta l'alegria de pensar i entendre. Igualment, es referí a la dialèctica sense embuts que ofería a les classes, la qual tant podia desembocar en moments enlluernadors com en altres de més opacs, i de fet, potser més productius, en què convidava els estudiants a seguir pensant en el que havia estat plantejat. Ens revelà que, en compartir amb ell la docència d'assignatures, havia descobert que la preparació exhaustiva d'aquestes era la clau de la llibertat i la naturalitat que tant li havia valorat quan havia estat alumne seu —cosa que s'havia esdevingut per primera vegada en un llunyà mil nou-cents seixanta-dos, quan Solà, no llicenciat encara en clàssiques, havia accedit a la petició d'un grup d'estudiants de ciències

d'impartir-los classes de llengua catalana a la mateixa universitat. Va remarcar un darrer tret de la personalitat del mestre amic: el fet que, en cas de possibles discrepàncies, la civilitat i la sensació d'acord no quedaven mai malmeses. Prèviament, en iniciar el seu torn de paraula, amb la seguretat que la resta dels qui signaven les contribucions al llibre ho haurien subscrit, havia manifestat l'estima per la persona de Joan Solà i l'admiració per la seva obra, així com el respecte per la seva capacitat de treball, de la qual tots ells havien estat espectadors privilegiats i beneficiaris afortunats.

Joan Solà, tot seguit, amb emoció no continguda —que més tard atribuí al seu estat físic, que qualificà d'afeblit—, obrí el seu parlament considerant un gran honor que el rector de la Universitat en la qual havia treballat tants anys com a professor presidís l'acte, cosa que li agraf sincerament. Posà èmfasi en la circumstància que, quan inicià la seva trajectòria docent i científica al Departament de Filologia Catalana, no tenia gaire bagatge de cultura catalana, per l'entorn en què havia viscut, el qual d'altra banda assenyala que havia estat rural —no cal dir que el que aquests mots palesaven era, en definitiva, la conseqüència de la situació històrica del país del moment i de les dues dècades anteriors, en què la dificultat per a una difusió normal de la nostra cultura havia estat contínua. Hi afegí que havia anat adquirint els coneixements amb esforç propi, com així també havia hagut de ser per a tants altres catalans. Va atribuir el que havia aconseguit saber a la seva dedicació, al fet d'haver preparat amb constància, un any rere l'altre, el que havia d'explicar als estudiants; aquesta creia que havia estat la clau d'haver tingut el que es podria considerar un cert èxit en les seves classes. Va dedicar un devessall d'elogis al Departament de Filologia Catalana de la universitat en què ens trobàvem, que és on ell havia desenvolupat la labor docent i on, segons els seus mots, havia estat objecte de tota mena d'atencions; ho va exemplificar anomenant alguns dels col·legues que l'havien ajudat en aspectes diversos (preparació de les classes, suport informàtic, afers de tipus administratiu o de representació). Va agrair, d'altra banda, als qui l'havien precedit en l'ús de la paraula, l'amabilitat de no haver fet esment de cap de les seves limitacions, i va acabar la seva al·locució convidant el rector Dídac Ramírez a agafar el relleu amb els seus mots.

En qualitat de rector de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez va expressar la gratitud a l'homenatjat per tot el treball fet, pel que havia donat al món universitari i pel que continuaria aportant-hi, tant personalment com mitjançant els seus deixebles. Va remarcar que el reconeixement públic que el lingüista havia obtingut es podia considerar que, en un cert sentit, l'havia lliurat a la Universitat de Barcelona, de manera que el que s'estava celebrant era l'honor que ell havia fet a la institució. Féu esment de la valentia i la coherència de Joan Solà, per tal com deia el que pensava, fos o no políticament correcte. Relacionà, d'altra banda, l'adjectiu d'excel·lent, que se li podia atribuir, amb una reivindicació del concepte d'excel·lència per a l'àmbit de les humanitats i de les ciències socials, en igualtat amb altres àmbits del saber. Assenyala que, com hom podia imaginar fàcilment, la tasca de govern de les universitats a voltes és feixuga i que era en actes com el que ens aplegava quan aquesta mostrava el seu sentit veritable. A la part final, oferí amablement a Joan Solà la potestat de cloure l'acte. El lingüista aprofità aquest moment per retre tribut a la seva esposa Adelaida, convidant-la a sumar-se a la taula i proferint uns mots en què assegurà que sense ella la seva vida personal i professional hauria pogut ser erràtica i malaquanyada.

L'endemà, als jardins del mateix Edifici Històric de la Universitat de Barcelona, es va escaure que passés pel costat d'un petit grup de persones amb responsabilitat acadèmica, els quals havien assistit a la presentació del vespre anterior. Vaig sentir iniciar la conversa amb una ponderació sobre l'emotivitat de la sessió d'homenatge. Vaig pensar en aquell instant que, si havia d'escollir entre l'emotivitat i el potencial elegíac de l'acte, al qual ja s'havia fet una certa referència en el curs dels parlaments, hauria triat aquest darrer —si es vol, per la gran atracció que el sentiment

elegíac suscita en mi, encara que no era sols per això. Una setmana després de l'acte de presentació del llibre, dia per dia, la inexorabilitat del destí dels humans féu decantar definitivament la balança cap al costat de l'elegia.

Montserrat ADAM AULINAS
Universitat de Barcelona

XXIX Xornaes Internacionales d'Estudiu de l'Academia de la Llingua Asturiana y Homenaje al Prof. García Arias (Véase programa en www.academiadelalingua.com). — Del 2 al 4 del mes de noviembre de 2010 tuvieron lugar en la Facultad de Filosofía y Letras de la Universidad de Uviéu las sesiones de las *XXIX Xornaes Internacionales d'Estudiu* de l'Academia de la Llingua Asturiana.

En ellas participaron como conferenciantes Miguel Ramos Corrada («Los personaxes femeniños nel teatru asturianu»), Gerold Hilty («¿Existió en la lengua del siglo XII un pronombre personal IO/IA con la misma función que GELO/GELA?»), Dieter Kremer («(R)espigando en la documentación altomedieval de León»), Jean Germain («Les termes génériques à base dialectale dans l'odonymie officielle de Wallonie») y James Fernández McClintock («La presencia de lo categórico y la revitalización de la cultura»).

Las comunicaciones, de tema diverso, fueron presentadas por: María Cristina García García, Santiago Fano Méndez, Francisco Fernández-Guisasola, Joaquín Fernández García, Xosé Martínez González, Xuan Xosé Lastra Menéndez, Elisabeth Felgueroso López, Xosé Ramón Igecias Cueva, Xosé Lluís García Arias, Xabiel Fernández García, Ángel Fernández Barredo & José Antonio Longo Marina, Cristina García Sampedro, Pablo Suárez García, Rubén Fernández Martínez, María del Mar Martín Martín y Marta Mori d'Arriba.

Las sesiones del día 4 (con las ponencias de los profesores Hilty, Kremer, Germain y Fernández McClintock) se dedicaron al Homenaje al Profesor Xosé Lluís García Arias, Catedrático de Lengua Española de la Universidad de Uviéu y primer presidente de la Academia de la Llingua Asturiana, cargo que desempeñó entre 1981 y 2001. En el acto de homenaje propiamente dicho participaron, además de la Presidenta de la Academia (Ana Mª Cano González), el Decano de la Facultad de Filosofía y Letras (Jesús Menéndez Pelaez) y el Rector de la universidad asturiana (Vicente Gotor). Durante el mismo la Presidenta de la Academia hizo entrega al Profesor García Arias de las siguientes obras, publicadas al efecto por la Academia de la Llingua Asturiana: *Homenaxe al profesor Xosé Lluís García Arias*, que, como *Anexu 1* de *Lletres Asturianes*, en dos tomos y más de 1000 páginas, recoge las colaboraciones de más de 50 colegas y discípulos de García Arias; *Toponimia de Teberga* (n° 23 de la colección Llibrería Llingüística) que reúne los artículos del propio autor sobre la toponimia tebergana publicados en diversas revistas; y la edición facsímil de su obra *Llingua y sociedá asturiana*.

Ana Mª CANO GONZÁLEZ
Universitat d'Oviedo/ Uviéu

Algunas publicaciones de la Academia de la Llingua Asturiana 2010

Lletres Asturianes n°s 102 (febrero), 103 (octubre).

Homenaxe al Profesor Xosé Lluís García Arias (II tomos). *Lletres Asturianes*. *Anexu 1*.

Lletres Lliterariu 2 (mayo 2010).

Lliteratura. Resvista lliteraria asturiana n° 27 (primavera 2010).